

**PODLASKI ZWIĄZEK ROLNICZYCH ZRZESZEŃ BRANŻOWYCH
PRODUCENTÓW TRZODY CHLEWNEJ**

ul. Aleksandry Ogińskiej 17, 08-125 Suchożebry
tel /fax 25-632 62 39 e-mail: biuro@podlaskizwiazek.pl

Suchożebry, dnia 18 kwietnia 2019 r.

Ministerstwo Środowiska

ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

Dotyczy: projektu ustawy z dnia 28 marca 2019 r.

o minimalnej odległości dla planowanego przedsięwzięcia sektora rolnictwa, którego funkcjonowanie może wiązać się z ryzykiem powstawania uciążliwości zapachowej.

S t a n o w i s k o

Działając na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy o społeczno-zawodowych organizacjach rolników oraz realizując ustawowe uprawnienie do przedstawienia swojego stanowiska -

Związek popiera stanowiska partnerów branżowych wyrażające uzasadnione obawy oraz szereg uwag krytycznych odnośnie *ratio legis* zaprojektowanego kształtu ustawy.

Uzasadnienie

Podzielając argumentację prawną i faktyczną przedstawioną zwłaszcza w stanowiskach KRIR¹, KZPTCh², UPEMI³ oraz przez firmę Wesstron⁴- wyrażamy opinię, iż **projekt ustawy nie jest jeszcze właściwie dopracowany i przemyślany. Posiada on istotne luki prawne oraz stwarza realne zagrożenia dla interesów rodzinnych gospodarstw rolnych**, znacznie krępując lub nawet uniemożliwiając – prawidłowy rozwój w zakresie chowu i hodowli zwierząt gospodarskich.

W tym miejscu Pragniemy również zauważyć, a jednocześnie stanowczo podkreślić, iż proponowana ustawa stoi w sprzeczności z założeniami programu rolnego Prawa i Sprawiedliwości. Opracowany jeszcze w 2014 roku program rolny⁵ stawiał na pierwszym miejscu dbałość o poszanowanie praw i słuszych interesów rodzinnych gospodarstw rolnych. Jak wskazywał poprzedni Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi „Celem rządu jest ochrona i rozwój gospodarstw rodzinnych i zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego kraju”⁶, jednakże proponowana treść ustawy znacząco odbiega, a nawet przeczy tym zapewnieniom.

A przecież, projektując ustawę choćby pośrednio dotyczącą gospodarstw rodzinnych, należy baczyć na treść art. 23 Konstytucji. Zgodnie z poglądami doktryny⁷ oraz krajowego

¹ Opinia Krajowej Rady Izb Rolniczych z dnia 11. 04. 2019 r.

² Stanowisko Krajowego Związku Pracodawców Producentów Trzody Chlewnej z dnia 08. 04. 2019 r.

³ Stanowisko Unii Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego z dnia 08. 04. 2019 r.

⁴ Stanowisko Wesstron Spółki z Ograniczoną Odpowiedzialnością z dnia 04. 04. 2019 r.

⁵ Nowoczesna WIEŚ. *PROGRAM ROLNY. PRAWA I SPRAWIEDLIWOŚCI. IV KONGRES. PRAWA I SPRAWIEDLIWOŚCI. WARSZAWA, 15 LUTY 2014.*

⁶ K. Jurgiel: celem rządu rozwój gospodarstw rodzinnych [na:] <http://www.radiomaryja.pl/informacje/k-jurgiel-celem-rzadu-rozwoj-gospodarstw-rodzinnych/>.

⁷ Vide np. Aleksander Oleszko, *Znaczenie rodzinnego gospodarstwa rolnego jako podstawy polskiego ustroju rolnego dla ustawodawstwa oraz orzecznictwa w sprawach rolnych (uwagi w świetle projektu Konstytucji RP)*, [w:] „Annales UMCS, Sectio G -Ius”, 1997, t. 44., s. 9.

orzecznictwa⁸ norma zawarta w tym przepisie ma charakter ochronny w tym znaczeniu, że **oznacza niedopuszczalność stanowienia aktów prawnych, których skutkiem, choćby pośrednim "mogłyby być ograniczenie i osłabienie gospodarstw rodzinnych".**

Pomijając kwestie już uprzednio podniesione, Związek pragnie podnieść kilka uwag dodatkowych:

użyte w art. 2 ust. 1 projektu ustawy **niejasności terminologiczne**, dotyczą kluczowego pojęcia jakim jest termin **''uciążliwości zapachowej''**, który ustawodawca definiuje jako „stan dyskomfortu subiektywnie odczuwalny przez człowieka w sferze fizycznej i psychicznej”. W ocenie Związku niedookreśloność przesłanek przez które rozumie się ten termin może budzić liczne wątpliwości interpretacyjne. Dlatego też termin uciążliwości zapachowej powinien być określony nie przez subiektywne odczucia lub samą skalę planowanego przedsięwzięcia lecz przez mierzalne czynniki o charakterze obiektywnym. Ustawodawca bowiem przy uwzględnieniu rodzaju planowanego przedsięwzięcia, jego wielkości, miejsca lokalizacji w tym parametrów geograficzno-środowiskowych, winien w sposób transparenty określić stopień dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników odorowych kwalifikujących inwestycję do odpowiedniej skali ryzyka uciążliwości zapachowej⁹.

⁸Vide np. Vide np. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 22 czerwca 2017 r. (w sprawie o o *sygnaturze akt: II OSK 2695/15*).

⁹ Vide: rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 r. w *sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy*.

Ustawodawca przez to, iż nie obwarowuje większymi restrykcjami odległościowymi wielkich inwestycji rolniczych powyżej 1000 DJP, zdaje się nie dostrzegać faktu, iż **ryzyko uciążliwości zapachowej** (o którym mowa w art. 1 projektu) - **jest tym większe im większa jest skala planowanego przedsięwzięcia.**

Tym samym odległość 0,5 km dla takich przedsięwzięć rolniczych jak np. o skali 2000 DJP lub jeszcze większych, które w sposób niewątpliwy negatywnie oddziałują na środowisko, a w związku z tym rodzą ryzyko nieporównywalnie większych uciążliwości zapachowych, jest **rażąco nieproporcjonalna.**

Tytuł przedmiotowego projektu ustawy jednoznacznie wskazuje, iż dotyczy on przedsięwzięcia sektora rolnictwa, którego funkcjonowanie [teoretycznie *przyp.*] może wiązać się z ryzykiem powstawania uciążliwości zapachowej. Naszym zdaniem ewentualnie o potencjalnej możliwości powstawania ryzyka uciążliwości zapachowych - na obszarach tradycyjnie wykorzystywanych do produkcji rolniczej *sensu stricto* - może być mowa, jedynie dla przedsięwzięć "ponadnormatywnych" zasadniczo o skali powyżej 500 DJP.

Art. 4 ust. 3 projektu, uzależnia dopuszczalność realizacji przedsięwzięcia z pominięciem rygorów ustawy pod warunkiem uzyskania zgody właścicieli nieruchomości, jednakże w praktyce częstokroć przepis ten będzie niewykonalny. Specyfika obszarów wiejskich odznacza się bowiem dużą ilością występowania tzw. pustostanów, czyli budynków niezamieszkałych, których właściciele od dawna nie żyją, i nie ma uregulowanych stosunków własnościowych przez spadkobierców lub gminę. Dlatego też zasadnym byłoby

zastąpienie zapisu o zgodzie właścicieli na zapis mówiący o zgodzie władających nieruchomością (tj. także posiadaczy samoistnych nieruchomości) bądź o zgodzie większości właścicieli nieruchomości.

Dodatkowo zgodzić należy się ze stanowiskiem firmy Gobarto S.A., iż ewentualne **wymogi odległościowe powinny być wprowadzone dla wszystkich obiektów przemysłowych generujących uciążliwości zapachowe bez wyjątku**, a nie tylko dla obiektów przeznaczonych do chowu i hodowli zwierząt. Słusznie zwraca się też uwagę, że restrykcje w Polsce nie powinny być większe niż w innych krajach, a zwłaszcza z tymi z którymi Polska konkuruje w dostawie mięsa czerwonego i drobiu. Polscy producenci rolni nie mogą być dyskryminowani. Obecnie nasz kraj jest importerem netto mięsa wieprzowego, a pogłowie trzody chlewnej jest większe nie tylko w Hiszpanii czy Niemczech, ale także w znacznie mniejszych i bardzo zaludnionych krajach – takich jak Dania czy Holandia. Ponadto powinien być zastosowany dostatecznie długi *vacatio legis* pozwalający dokończyć rozpoczęte przedsięwzięcia na obowiązujących zasadach¹⁰.

Wnosimy, aby ustawowo zagwarantować, że obszary wiejskie pozostaną przede wszystkim miejscem produkcji żywności, tj. uprawy roślin i hodowli zwierząt. W zgodzie z sugestiami Krajowej Rady Izb Rolniczych postulujemy również ażeby zmiany w prawie podążały w kierunku, **uświadamiania społeczeństwa o prymacie działalności rolniczej na terenach wiejskich.** Wiodąca rola produkcji rolnej na wsi powinna być utrwalona poprzez wprowadzenie zapisu, iż osoba, która chce wybudować budynek mieszkalny w bliskim

¹⁰ Prezes Gobarto: Restrykcje dla ferm w Polsce nie powinny być większe niż u naszych konkurentów [na:] <http://www.portalspozywczy.pl/mieso/wiadomosci/prezes-gobarto-restrykcje-dla-ferm-w-polsce-nie-powinny-byc-wieksze-niz-u-naszyc-konkurentow,170675.html>.

sąsiedztwie gospodarstw rolnych oraz gruntów wykorzystywanych do produkcji rolniczej powinna złożyć oświadczenie, że godzi się z ryzykiem powstawania uciążliwości zapachowych związanych z tą działalnością. Zmiana ta jest możliwa w prosty sposób np. poprzez dodanie takiego obowiązku jako dodatkowego elementu aktu notarialnego (*vide*: art. 92 § 1 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. *Prawo o notariacie*).

Mając powyższe na uwadze, z pewnością **zaprezentowany projekt ustawy wymaga jeszcze wypracowania daleko idących zmian i uzgodnień**, które winny odbywać się na drodze merytorycznego dialogu i konsultacji ze wszystkimi zainteresowanymi partnerami społecznymi.

Dlatego też Związek wyraża wolę aktywnego uczestnictwa w pracach nad wypracowaniem właściwego kształtu ustawy, również na posiedzeniach sejmowej Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Jednocześnie wnosimy o dodanie Naszej organizacji do ministerialnego **rozdzielnika** podmiotów zainteresowanych pracami.

PODLASKI ZWIĄZEK
ROLNICZYCH ZRZESZEŃ BRANŻOWYCH
PRODUCENTÓW TRZODY CHLEWNEJ
ul. Aleksandry Ogińskiej 17
06-125 Suchożebry
REGON: 146671427 NIP: 6212638585

PODLASKI ZWIĄZEK
ROLNICZYCH ZRZESZEŃ BRANŻOWYCH
PRODUCENTÓW TRZODY CHLEWNEJ
WICEPREZES ZARZĄDU
Sławosław Rzewuski

Do wiadomości:

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa

Krajowa Rada Izb Rolniczych
ul. Żurawia 24, 05-077 Warszawa

Krajowy Związek Pracodawców Producentów Trzody Chlewnej
ul. Aleja KEN 11 lok. 150, 02-797 Warszawa

Unia Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego
ul. Aleje Ujazdowskie 18, 00-478 Warszawa

Wesstron Sp. z o.o.
Augustowo 6, 86-022 Dobrcz

Gobarto S.A.
ul. Kłobucka 25, 02-699 Warszawa